

Євгеній Валерійович БУШИНСЬКИЙ

аспірант Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

ORCID ID: 0000-0002-4910-6012

E-mail: bushynskyyevhen2022@gmail.com

**АНАЛІЗ ВПЛИВУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ НА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНІВ**

Бушинський Є. В. Аналіз впливу інвестиційної привабливості на підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2021. Том 6. № 4. С. 52–58.

Анотація

Обґрунтовано, що концентрація економічної діяльності визначає інвестиційну привабливість, саме тому між цими двома економічними категоріями існують двосторонні відносини, тобто привабливість визначає концентрацію, а концентрація – привабливість. Досліджено сутність поняття «інвестиційна привабливість», що дозволило встановити тісний взаємозв'язок з потенціалом розвитку регіону. Визначено, що через багатовимірність економічних категорій «інвестиційна привабливість» та «потенціал розвитку регіону», вони частково описують одну й ту саму проблему, тобто можливості регіонального розвитку. Запропоновано інвестиційну привабливість визначати як імовірність або масштаб реалізованих інвестицій, при цьому потенціал розвитку як ресурс та ступінь використання факторів, що обумовлюють розвиток на регіональному рівні, відтак це дозволяє стверджувати, що інвестиційна привабливість є значним стимулом для формування потенціалу розвитку. Оскільки інвестиційну привабливість ототожнюють з конкурентоспроможністю чи конкурентними перевагами регіону, визначено, що регіональна конкурентоспроможність є похідною інвестиційної привабливості, і через процес конкуренції вона також впливає на її остаточний вимір. Визначено, що інвестиційна привабливість – це певний спосіб сприйняття простору, який у переважній більшості випадків означає відносно об'єктивну оцінку рівня соціально-економічного розвитку регіонів за обраними критеріями та вагами, саме тому він обчислюється як синтетичне значення сукупності розглянутих факторів розташування. Встановлено, що регіони конкурують за рівнем своєї інвестиційної привабливості у залученні інвестицій та створенні можливостей розвитку, оскільки це фактори, що визначають їхні подальші можливості розвитку та рівень соціально-економічного розвитку. Відтак відносно вища привабливість для регіону означає більшу ймовірність досягнення цілей конкуренції, яка полягає у підвищенні рівня життя, що виражається у зростанні конкретних сфер соціально-економічного життя, тобто здійснюється через приплив інвестицій або внутрішню інвестиційну діяльність.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, конкурентоспроможність, регіон, оцінювання.

Yevhen BUSHYNSKY

Graduate Student of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

**ANALYSIS OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS IMPACT ON THE INCREASE OF THE
REGION COMPETITIVENESS LEVEL**

Bushynsky Y. Analysis of investment attractiveness impact on the increase of the region competitiveness level. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. 2021. Volume 6. № 4, pp. 52–58.

Abstract

It is substantiated that the concentration of economic activity determines investment attractiveness, that is why there are bilateral relations between these two economic categories, ie attractiveness determines concentration, and concentration means attractiveness. The essence of the concept of "investment attractiveness" has been studied, which allowed to establish a close relationship with the development potential of the region. It is determined that due to the multidimensionality of economic categories "investment attractiveness" and "potential of regional development", they partially describe the same problem, ie opportunities for regional development. It is proposed to define investment attractiveness as the probability or scale of investments, with the potential of development as a resource and the degree of use of factors that determine development

© Євгеній Валерійович Бушинський, 2021

at the regional level, so it can be argued that investment attractiveness is a significant incentive to develop its potential. Since investment attractiveness is identified with the competitiveness or competitive advantages of the region, it is outlined that regional competitiveness is a derivative of investment attractiveness, and through the process of competition it also affects its final dimension. It is determined that investment attractiveness is a certain way of perceiving space, which in most cases means a relatively objective assessment of the level of socio-economic development of regions according to selected criteria and weights, thus, it is calculated as a synthetic value. It is established that the regions compete on the level of their investment attractiveness in attracting investments and creating development opportunities, as these are the factors that determine their further development opportunities and level of socio-economic development. Therefore, a relatively higher attractiveness for the region means a greater likelihood of achieving the goals of competition, which is to improve living standards and expressed in the growth of specific areas of socio-economic life, particularly through investment inflows or domestic investment activities.

Keywords: investment attractiveness, competitiveness, region, evaluation.

JEL classification: E22; O18

Вступ

Інвестиційна привабливість суттєво впливає на можливості розвитку регіонів, оскільки привабливі інвестиційні умови для ведення бізнесу, пропоновані регіонами, що зокрема полягають у наявності та якості ресурсів, розміру ринку збуту, транспортній доступності, витратах на дослідження та розробки, загалом сприяють розвитку як ендогенного підприємництва, так і притоку інвестицій із-за меж регіону. При цьому важливу роль у цьому питанні відіграють інвестиційні пропозиції, які може запропонувати певна територія, а також інвестиційний імідж регіону, який може бути додатково покращений завдяки ефективно проведеному територіальному маркетингу.

Основна роль інвестиційної привабливості у формуванні розвитку на регіональному рівні полягає в стимулюванні інвестицій, що створюють значні ефекти для економіки всього регіону. Вони створюють можливості для збільшення зайнятості за рахунок збільшення кількості робочих місць і забезпечують позитивні імпульси для підвищення продуктивності праці, що в свою чергу сприяє підвищенню заробітної плати. Диференціація заробітної плати між регіонами спричиняє зміну закономірностей (напрямків) потоку робочої сили між регіонами, що змінює структуру попиту на послуги та галузеву структуру інвестиції, здійснені в регіоні. Постійний приплив інвестиційних пропозицій та самих інвестицій дозволяє продовжувати позитивні тенденції в імміграції працівників.

Різноманітні аспекти інвестиційної привабливості країни загалом та регіонів зокрема висвітлено в численних наукових працях останніх років. Зокрема, Вербіцька І.І. виокремила компоненти інвестиційної привабливості країни [1]. Кліменко О.М., Степаненко Н.О. визначили переваги та перешкоди від залучення іноземних інвестицій, а також проаналізували їх взаємну впливовість у вітчизняній економіці [2]. Грицаєнко Г., Грициєнко М. обґрунтували шляхи покращення інвестиційної привабливості на основі боротьби з корупцією, судової та податкової реформ, валютного регулювання та розбудови банківського сектора [3]. Лега Н.Ю. розглянула організаційно-економічні відносини між суб'єктами соціально-економічної системи регіону в процесі формування його конкурентоспроможності і фактори, які впливають на підвищення інвестиційної привабливості регіону в умовах децентралізації [4]. Феденко О.В. проаналізував підходи до визначення конкурентоспроможності різних суб'єктів, що здійснюють вплив на конкурентоспроможність регіону, розкрив їх зміст, визначив основні економічні передумови та загрози, які впливають на інвестиційну привабливість окремих регіонів України [5]. Соляник О.М. та Єрмак О.М. проаналізували фактори, що впливають на формування інвестиційної привабливості регіону, визначили основні моменти, що характеризують залежність між конкурентоспроможністю регіону та його інвестиційною привабливістю [6]. Калніна А.Г. запропонувала такі групи чинників конкурентоспроможності регіонів, як: економічні, соціальні та інституційно-організаційні, при цьому кожна з них налічує відповідні показники (як кількісні та і якісні) [7]. Благун І.С.,

Дмитришин Л.І., Лещук Г.В. запропонували застосування когнітивного підходу в процесі аналізу та формування інвестиційної привабливості регіонів на основі врахування чинників різного рівня ієрархії соціального-економічного розвитку, що дозволило встановити та виокремити негативні й позитивні тенденції інвестиційної активності, а також пріоритетні сфери розвитку [8].

Незважаючи на велику кількість методичних підходів оцінки інвестиційної привабливості країни, такої методики, яка дозволяла б об'єктивно за допомогою математичних методів оцінити загальну інвестиційну ситуацію в державі й окремі чинники, що впливають на неї, на сьогодні не існує. На сьогодні не існує єдиної методики, за допомогою якої можна було б на основі економічних, політичних, нормативно-правових, соціальних та інших оцінок визначити рівень інвестиційної привабливості на рівні країни. Саме тому, для визначення інвестиційної привабливості, для отримання об'єктивного результату, необхідно проводити аналіз шляхом використання декількох методик, які доповнюють одна одну і відповідно дадуть змогу комплексно оцінити інвестиційну привабливість за низкою обраних характеристик [9, с. 142].

За сучасних нестабільних умов функціонування ринкової економіки виявлення тенденцій в означеній сфері не втрачає своєї актуальності, а відповідно потребує подальших наукових досліджень.

Мета статті

Мета статті полягає у науково-теоретичному обґрунтуванні впливу та взаємозв'язку інвестиційної привабливості на формування й підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів.

Виклад основного матеріалу дослідження

Приватні інвестиції, які реалізовані в минулому періоді, також є одним із факторів локалізації нових підприємств. У цьому випадку ефект імітації включає позитивний досвід підприємців, які раніше визнавали ресурси певної території, реалізовували там свої проекти, що підвищувало інвестиційну привабливість цієї території. Такі регіони стають більш визнаними інвесторами, і, в деяких випадках, попередні інвестиції необхідні для «в'їзду» певного капіталу в цей регіон або країну. Порівняно висока інвестиційна привабливість полегшує підтримку розвитку економіки регіону шляхом подальшого зміцнення позицій регіону завдяки здійсненим інвестиціям, а отже, посилення інвестиційної привабливості самого регіону (прискорення).

Регіони з привабливим розташуванням можуть ефективніше залучати інвесторів з іноземним капіталом, у тому числі ті, що мають більш високий рівень технологічного прогресу. Інвестиції, що здійснюються суб'єктами господарювання (також з іноземним капіталом), дозволяють поліпшити (розширити або реконструювати) матеріальну базу регіону, також у регіонах, що зазнають спаду, та стимулювати розвиток економічно периферійних регіонів. Економічно слаборозвинені регіони, що характеризуються накопиченням багатьох бар'єрів розвитку і, отже, на несприятливому шляху розвитку, найчастіше ототожнюються з низькою інвестиційною привабливістю, в деяких випадках можуть виявитися відносно привабливими порівняно з іншими регіонами країни. Розміщення певних видів економічної діяльності, що вимагає певних значень, розташованих у певних регіонах (наприклад, особливості ландшафту) можуть позитивно стимулювати їх розвиток. Звичайно, можливості використання наявних факторів розташування в периферійних регіонах (економічно) нижчі, ніж у високорозвинених (і надзвичайно привабливих для інвестицій) регіонах країни. Однак ефективне використання цих ресурсів може, принаймні в межах конкретних сфер діяльності, спричинити позитивні наслідки для розвитку, сприяючи розвитку всього регіону.

Сильна функціональна спеціалізація, що виникає як внаслідок високої просторової концентрації суб'єктів суміжних галузей в регіоні (порівняно з іншими регіонами

країни), так і спільного створення та використання інфраструктури, дозволяє зменшити витрати на ведення бізнесу (збільшення масштабів виробництва та зменшення трансакційних витрат). Крім того, така спеціалізація збільшує сферу використання сучасних технологічних рішень, покращує продуктивність праці та ефективність використання наявних основних фондів. З іншого боку, зростаюча конкуренція може мати стимулюючий ефект, крім ефективності управління, на інноваційність підприємств.

Зростаюча концентрація економічної діяльності і, як результат, зростаюча спеціалізація регіону, дозволяє регіону адаптуватися до конкретних вимог інвесторів в результаті трансформацій, що спостерігаються в регіональній економіці. Інвестиції, здійснені в минулому, сприяють збільшенню кількості партнерів, клієнтів та постачальників, розширенню ринків збуту, впливають на ситуацію на ринку праці та розвиток спеціалізованої інфраструктури. Зростаюча спеціалізація впливає на середовище, в якому працюють підприємства регіону (наприклад, приплив інвестицій у замські зони великих міст), при цьому позитивні зміни в регіональній економіці призводять до зростаючої привабливості інвестування в майбутньому.

З іншого боку, інвестиційна привабливість передбачає просторову концентрацію економічної діяльності, оскільки привабливість регіону є найважливішою силою, що впливає на концентрацію фінансового та людського капіталу. Слід також пам'ятати, що концентрація економічної діяльності визначає інвестиційну привабливість, тому слід зробити висновок, що між цими двома економічними категоріями існують двосторонні відносини, тобто привабливість визначає концентрацію, а концентрація – привабливість.

Інвестиційна привабливість також частково передбачає розмір бюджетних надходжень одиниць місцевого самоврядування, отриманих від корпоративних податків. Більш привабливі регіони створюють можливості для отримання вищих власних доходів за рахунок цього. Однак вплив доходів, отриманих на різних рівнях територіального поділу країни, є диференційованим через фіскальні відмінності в отриманні індивідуальних податків. Податок на прибуток є відносно важливим на рівні країни, тоді як податок на особисте майно та нерухомість є більш важливим у доходах регіонів. Вищі власні доходи місцевих органів влади дозволяють їм виконувати власні завдання та стимулювати інвестиційну привабливість, серед іншого шляхом розвитку інфраструктури, підготовки інвестиційних пропозицій, розвитку землі та територіального маркетингу.

Через специфічні особливості інвестиційної привабливості у формуванні розвитку її слід розглядати у зв'язку з супутніми явищами. Такий дослідницький підхід дає змогу простежити та зрозуміти ефекти, що супроводжують інвестиційну привабливість, які виникають внаслідок володіння ресурсами та цінностями окремих регіонів. У цьому контексті інвестиційна привабливість:

- може накопичуватися на певній території з часом (наприклад, як процес або сукупність процесів, залежно від шляху розвитку регіону);
- не є постійною особливістю у часі (на даний момент регіон можна вважати привабливим на основі набору ендогенних та екзогенних особливостей, але на нього впливають історичні умови та навколишні території, а це означає, що в інший момент він може бути не привабливим, коли описані умови змінюються або змінюється політика на регіональному рівні);
- це відносна (а не абсолютна) ознака, що описує регіон порівняно з іншими областями;
- відносно часто поширюється на сусідні регіони за допомогою ефектів розповсюдження (позитивних та негативних), що робить прилеглі райони привабливими.

Інвестиційна привабливість тісно пов'язана з потенціалом розвитку регіону. Через багатомірність цих двох економічних категорій вони частково описують одну й ту ж проблему, тобто можливості регіонального розвитку. У випадку інвестиційної привабливості це імовірність або масштаб реалізованих інвестицій, тоді як для потенціального розвитку це ресурс та ступінь використання факторів, що обумовлюють розвиток на регіональному рівні.

Дослідження інвестиційної привабливості призвели до значного зближення цих двох економічних категорій, що частково визначається наявністю даних у різних територіальних перерізах. Як уже зазначалося, відсутність достатньо детальної інформації про регіони (їх кількість зменшується разом із зменшенням рівня агрегації) ускладнює опис багатьох дослідницьких проблем. В результаті аналізу явищ, що відрізняються один від одного, наближаються за наявними даними.

Незважаючи на ці подібності, слід пам'ятати про сутність при використанні подібних показників з цих двох категорій, тобто:

- 1) опис потенційних або фактичних здібностей, що залучають капітал;
- 2) можливості формування розвитку.

Концептуальний обсяг даних категорій подібний, і, отже, певною мірою включає подібні показники. Однак з концептуальної точки зору слід визнати, що той, що стосується ресурсів факторів, які формують потенціал розвитку регіонів, є ширшим, ніж той, що стосується детермінант інвестиційної привабливості.

Через тематичну подібність описаних категорій інвестиційну привабливість слід розглядати як значний стимул для формування потенціалу розвитку. Це підвищує роль інвестицій у формуванні розвитку на регіональному рівні, їх вплив на трансформації регіональної економіки, стимулювання зростання продуктивності праці та ін. Завдяки інвестиціям також можна збільшити інноваційність, науково-дослідну та дослідно-конструкторську діяльність, зменшити виробничі витрати і, як наслідок, підвищити конкурентоспроможність суб'єктів господарювання.

Висока інвестиційна привабливість дозволяє підтримувати рівний за рівнем масштаб інвестицій, що стає фактором, який підтримує розвиток регіону. Крім того, це формує конкурентні переваги регіону у залученні інвестицій. Подальше поліпшення інвестиційного іміджу, частково результат припливу інвесторів, постійних інвестицій, а також формування зовнішнього іміджу, сприяє підтримці започаткованого розвитку.

Впроваджені інвестиції, як приватні, так і державні (частково фінансуються за рахунок зростання податкових надходжень), проявляються у вигляді: підвищення рівня життя громадян, наявності державних та наукових установ та покращення якості технічної інфраструктури. Зростання попиту на робочу силу, поряд із підвищенням продуктивності праці, сприяє підвищенню заробітної плати та збільшенням поглинальної здатності регіонального ринку збуту. У такий (досить спрощений) спосіб інвестиційна привабливість дозволяє досягти більш високого рівня регіонального розвитку. Зміни, що відбуваються в регіональній економіці, також сприяють посиленню потенціалу розвитку регіону, оскільки відображають сприятливі зміни з точки зору можливості формування майбутнього розвитку. Поліпшення якості технічної інфраструктури, доступ до державних установ та науки, підвищення ефективності роботи, підвищення заробітної плати – ось деякі фактори, що формують зростаючий потенціал розвитку регіонів.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Таким чином, інвестиційна привабливість сприяє прискоренню розвитку регіональної економіки за рахунок припливу інвестицій або безпосередньої інвестиційної діяльності суб'єктів, що знаходяться в певній області. Побічно, висока потенційна інвестиційна привабливість свідчить про відносно високий рівень

соціально-економічного розвитку даного регіону, тому це означає, серед іншого, щодо міграційного балансу, масштабу реалізованих інвестицій, наявності кваліфікованого персоналу, дослідницьких центрів та рівня розвитку інфраструктури.

Спроба виявити прямий взаємозв'язок між інвестиційною привабливістю та динамікою зростання регіональних економік показує, що між цими двома категоріями такого зв'язку немає. Разом із збільшенням початкового потенціалу або реальної інвестиційної привабливості середня динаміка приросту реального ВВП регіональних економік не зростає. Проте це не означає, що інвестиційна привабливість не має опосередкованого впливу на потенціал розвитку регіонів. Через багатомірність цього явища, стимулювання впливу розміщення інвестицій, коливання динаміки економічного зростання в економічній системі країни, а також різні методи оцінки інвестиційної привабливості, слід враховувати його позитивний вплив на формування можливостей розвитку.

Незважаючи на відсутність прямої залежності між рівнем інвестиційної привабливості та динамікою зростання регіональної економіки, існує дуже сильна кореляція між рівнем інвестиційної привабливості та величиною регіонального ВВП на душу населення. Тому можна зробити висновок, що регіони – через різний рівень інвестиційної привабливості – конкурують між собою за капітал (фінансовий, матеріальний, людський). У цьому сенсі оцінюваним фактором є насамперед рівень соціально-економічного розвитку. Відносно вищий рівень розвитку дозволяє збільшити ймовірність розміщення інвестицій в районі даного регіону, що побічно сприяє покращенню рівня життя мешканців та функціонуванню підприємств. Більш високий рівень розвитку в цьому сенсі забезпечує подальший соціально-економічний розвиток через більший приплив інвестицій порівняно з регіонами, менш привабливими для інвестицій.

Іноді інвестиційна привабливість ототожнюється з конкурентоспроможністю, а інколи – з конкурентними перевагами регіону. Однак твердження про тотожність цих концепцій видається не зовсім виправданим, незважаючи на їх подібний тематичний обсяг та існуючі петлі зворотного зв'язку. Регіональна конкурентоспроможність є похідною інвестиційної привабливості, і через процес конкуренції вона також впливає на її остаточний вимір. Це більш широка і всебічна категорія. Оскільки конкурентоспроможність додатково враховує, серед іншого, дії регіональної політики, а також стратегії підприємств, розташованих у регіоні, що впливають на спосіб конкуренції.

Конкурентоспроможність найчастіше розуміється як здатність досягти успіху в економічній конкуренції. Іноді конкурентоспроможність розглядається через призму продуктивності праці (особливо у довгостроковій перспективі), що значною мірою пояснює конкурентоспроможність регіонів чи країн, оскільки вона вирішально впливає на покращення рівня життя населення. Відтак в процесі конкуренції регіони в основному конкурують за підвищення рівня соціально-економічного розвитку за рахунок підвищення продуктивності праці з одночасним створенням нових робочих місць. Отже, конкурентоспроможність – це здатність досягти порівняно високого рівня доходів та зайнятості або (в контексті інвестицій) здатність залучати інвестиції, що можна виміряти часткою регіону в обсязі інвестицій в країні.

З іншого боку, інвестиційна привабливість – це певний спосіб сприйняття простору, який у переважній більшості випадків означає відносно об'єктивну оцінку рівня соціально-економічного розвитку регіонів за обраними критеріями та вагами. Він обчислюється як синтетичне значення сукупності розглянутих факторів розташування.

Отже, регіони конкурують за рівнем своєї інвестиційної привабливості у залученні інвестицій та створенні можливостей розвитку, оскільки це фактори, що визначають їхні подальші можливості розвитку та рівень соціально-економічного

розвитку. Відносно вища привабливість для регіону означає більшу ймовірність досягнення цілей конкуренції, яка полягає у підвищенні рівня життя, що виражається у зростанні конкретних сфер соціально-економічного життя, тобто здійснюється через приплив інвестицій або внутрішню інвестиційну діяльність.

Список літератури

1. Вербіцька І.І. Інвестиційна привабливість України: проблеми та перспективи. *Економіка та управління національним господарством*. 2018, № 22. С. 150-154.
2. Кліменко О. М., Степаненко Н. О. Інституційні засоби покращення інвестиційної привабливості України. *Ефективна економіка*. 2019. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6984>
3. Грицаєнко Г., Грицаєнко М. Інвестиційна привабливість України. *Agricultural and resource economics: international scientific e-journal*. 2017. Vol. 3, № 1. С. 80-93.
4. Лега Н. Ю. Підвищення конкурентоспроможності господарського комплексу регіону в умовах децентралізації. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2019. Вип. 52. С. 39-46.
5. Феденко О.В. Інвестиційна конкурентоспроможність регіонів України в умовах глобалізації економіки. *Ефективна економіка*. 2014. № 5. С. 34–38.
6. Соляник О. М., Єрмак О. М. Аналіз взаємозв'язку між конкурентоспроможністю та інвестиційною привабливістю регіону. *Вісник Сумського державного університету. Сер. : Економіка*. 2013. № 4. С. 61-66.
7. Калініна А. Г. Оцінка конкурентоспроможності регіонів України. *Інтелект XXI*. 2016. № 4. С. 14-20.
8. Blahun I., Dmytryshyn L., Leshuk H. Dmytryshyn L., Leshuk H. Cognitive approach to analysis of investment attractiveness of the regions. *Науковий вісник Полісся*. 2017. № 4 (12). Ч. 1. С. 171-176.
9. Рзаєв Г. І., Вакулова В.О. Методики оцінки інвестиційної привабливості на рівні країни та перспективи їх використання в економічному аналізі. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2016. № 3(1). С. 137-143.

References

1. Verbitska, I.I. (2018). «Investment attractiveness of Ukraine: problems and prospects». *Ekonomika ta upravlinnia natsionalnym hospodarstvom*. № 22, pp. 150-154.
2. Klimenko, O. M., Stepanenko, N. O. (2019). *Instytutsiini zasoby pokrashchennia investytsiinoi pryvablyvosti Ukrainy*. [Institutional means of improving the investment attractiveness of Ukraine]. № 4. *Efektyvna ekonomika*. [Effective economy]. (electronic journal). URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6984>
3. Hrytsaienko, H., Hrytsaienko, M. «Investment attractiveness of Ukraine». *Agricultural and resource economics: international scientific e-journal*. 2017. Vol. 3, № 1, pp. 80-93.
4. Leha, N. Yu. (2019). «Increasing the competitiveness of the economic complex of the region in terms of decentralization». *Zbirnyk naukovykh prats Cherkaskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Serii: Ekonomichni nauky*. Vyp. 52. S. 39-46.
5. Fedenko, O.V. (2014). Investytsiina konkurentospromozhnist rehioniv Ukrainy v umovakh hlobalizatsii ekonomiky. [Investment competitiveness of the regions of Ukraine in the context of economic globalization]. *Efektyvna ekonomika*. [Effective economy]. (electronic journal). № 5, pp. 34–38.
6. Solianyk, O. M., Yermak, O. M. (2013). «Analysis of the relationship between competitiveness and investment attractiveness of the region». *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Ser.: Ekonomika*. №4, pp. 61-66.
7. Kalinina, A. H. (2016). [Assessment of the competitiveness of the regions of Ukraine]. *Intelekt XXI*. № 4, pp. 14-20.
8. Blahun, I., Dmytryshyn, L., Leshuk, H. (2017). «Cognitive approach to analysis of investment attractiveness of the regions». *Naukovyi visnyk Polissia*. № 4 (12). Part 1, pp. 171-176.
9. Rzaiev, H. I., Vakulova, V.O. (2016). «Methods for assessing investment attractiveness at the national level and prospects for their use in economic analysis». *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*. № 3(1), pp. 137-143.

Стаття надійшла до редакції 09.10.2021 р.